

SLOVENEČ

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:

Enostop. petivrstni (72 mm)
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 3 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenost pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Ponesrečen maneuver.

Veliki politični maneuver, ki spominja na najpredznejše borzne manevre izvestnih velikih židov, se je ponesrečil. Prikrasjanje kor. Slovencev, ki ga niso mogli našipol. preprečiti, so vzeli le za zunanje slepilo. Z bajko o »prodanih Korošcih«, ki so jo izumili kavalirji v »Narodni tiskarni« in poslali v ves slovanski svet, so hoteli ti sovražniki ljudskih pravic pomagati sebi iz politične agonije, v kateri leže po svoji lastni krivdi, in v zadnjem trenutju še izzvati odpor vsega slovenskega ljudstva zoper volilno preosnovo, ki pomnoži za več nego za polovico politično moč slovenskega naroda, ki pa na drugi strani utesni politični pomen kranjskega liberalizma na tisto mero, ki jo sploh zasluži po številu svojih somišljenikov in po ugledu, ki si ga je vedel pridobiti med slovenskim ljudstvom na Kranjskem.

Iz narodnih vzrokov je hotela volilno reformo ubiti stranka, ki že celo desetletje sploh politično životari izključno le od narodnega izdajstva!

Toda vsi napori so bili zastoj. Osramočenji stoji pred slovenskim ljudstvom, povdarjamo pred ljudstvom, provročitelji grdega manevra, osramočenji kot sovražniki slovenskega ljudstva, ki mu ne privoščijo, da bi glas moža iz ljudstva pri volitvah ravno toliko štel, kakor glas grofa ali barona ali pa liberalnega uradnika v mestu ali trgu!

V tej veliki stiski kranjskih liberalcev je bila pomoč nujna. In kdo drugi bi v tako nevarnem trenutju priskočil našim ubogim liberalcem, če ne tržaška »Edinost«, ta sramežljiva in včasih celo pobožna sestra ošabne ljubljanske »velike dame«, ki se imenuje »narodno-napredna stranka«.

Tržaška »Edinost« je tedaj priskočila v nevarnem trenutju na pomoč našim liberalcem in stopila pogumno v konkurenčen boj s »prodanimi Korošci«, kajti spravila je na dan skoraj »prodane Tržačane«, a ne popolnoma, a skoraj prodane, ker se je »kupčija«, ki jo je nameraval dr. Šusteršič v svoji neskončni hudobiji, po »skrajnem naporu« nekega neznanega faktorja v »zadnjem hipu« še preprečila.

Ponovimo dobesedno najnovejšo novico tržaške konkurentinje celovškega »Mira«, ki

je istotako »Narodu« pomagala, da je imel zopet nekaj psovka proti S. L. S., ko mu je lastna zaloga že pošla.

»Edinost« z dne 9. oktobra doslovno piše: »Dr. Šusteršič si je vtepel v glavo, da priklopi mestni okraj svetojakovski k okolici. Te svoje nesrečne namere — sugerirane mu od sam Bog vé koga — se je držal s tako trmo, da je trebalo skrajnega napa se v zadnji hip, da se je preprečila ta usodna doleba«.

In potem sledi, zapisano z debelimi črkami, patetično razlaganje, kaka nesreča bi bila za tržaške Slovence, če bi se bila ona dr. Šusteršičeva »namera« izpolnila in konečno, seve, sledi še koš samičenji in perfidij, kakršne se podajajo »lojalnosti in kavalirstvu« — tržaške »Edinosti« in njenih fezerjev, ki so za »zamenjavo podobni izvestnim voditeljem«.

Novica »Edinosti« ima ravno toliko za-se, kakor svojedobna koroška novica: **Zlagana je od začetka do konca.** Pa to nič ne dene. Šla bode kljub temu skozi izvestne »obmejne« liste kot čist evangelij in skozi vsak list in listič, ki ima količark, če tudi le poslednje duševne zveze z ljubljansko »Narodno tiskarno«. Morebiti bodo tudi tu pa tam se zopet našli agilni gospodiči, ki bodejo to novico kot nespodbojno »resnico« prednašali na kakem shodu — in tako se bode zopet z nova začela lepa gonja proti Slovenski Ljudski Stranki, odnosno proti njenemu načelniku dr. Šusteršiču, ki je vsakomu trn v peti, ki ima le količark simpatij za — vonjave, ki prihajajo med slovenski svet iz ljubljanske »Narodne tiskarne«.

Najnovejši poskus »Edinosti«, dati gonji novega netila, bi provzročil v nas le smeh, če bi nam ne pokazal moralne propalosti slovenskega glasila baš na mestu, kjer je naša narodnost napram tuji premoči v največji nevarnosti in kjer naš narod zamore rešiti baš le moralna sila, ki hivala Bogu v njem živji.

Opravičeno rečemo, da je lažljivo početje tržaške »Edinosti« še desetkrat huje in infamneje, nego vse početje »Slov. Naroda« v zadevi »prodanih Korošcev« in podobnih očitkov. Naj kdo o naših liberalcih sodi kakor hoče, v toliko jim vendar mora vsakdo prav dati, da nimajo dolžnosti hvaležnosti napram dr. Šusteršiču, ki jim je zadal v političnih

bitkah zadnjih 15 let klofuto za klofuto, prizadejal poraz za porazom, izrabljajoč neusmiljeno gorostasne politične napake njihovih »voditeljev«.

Vse drugačno pa je razmerje tržaških Slovencev in celo njihovih »voditeljev«. Dr. Šusteršič je ob vsaki priliki zastopal interese tržaških Slovencev in je zmatral kot njihove prave interese vse, kar so kot take proglasili tržaški voditelji. In osobito v zadevi volilne reforme ni dr. Šusteršič glede Trsta nič drugega storil, nego da je to, kar mu je sporočil posl. Spinčič kot želje tržaških Slovencev, zastopal pred osrednjo vlado in, kar posebej povdarjamo, **tudi do pičice dosegel!**

Storil je še več. Ko mu je prejšnji minsterski predsednik princ Hohenlohe naznanil, da bode italijanske mandate v Trstu za jednega pomnožil, je dr. Šusteršič takoj zahteval, da se ima v tem slučaju še bolj osigurati slovenski okraj in tudi v tem pogledu je v Hohenlohevih predlogih popolnoma dosegel, kar je zahteval.

To vse vé natančno in pozitivno poslanec Spinčič, mož, ki uživa po vsej pravici največji ugled med primorskimi Hrvati in Slovenci. In zato baš poslanec Spinčič pravično ceni vse dr. Šusteršičovo delo v prilog primorskim Slovanom in je baš on v zadnji seji Slovanske Zveze posebno toplo priporočal, da se je dr. Šusteršiču izrekla zahvala in zapupnica. Poslanec Spinčič je to lahko storil na temelju svoje lastne vednosti, saj dobro vé, da obzirno tržaških in isterskih Slovanov dr. Šusteršič ni storil nobenega koraka, nego kar je z njim dogovoril in vé, da je baš dr. Šusteršič za Primorce dosegel, kar je bilo doseči sploh mogoče.

Sedaj pa pride »Edinost« z zgoraj navedeno grdo lažjo in še nesramno trdi, da ima za to svojo gorostasno laž »dokumentarične dokaze«. Naj pride vendar na dan z »dokazi«, če jih ima! Zakaj jih pa skriva? To je simptomatičen znak cele gonje: V Celovcu so trdili, da imajo »dokaze« in ko smo jih pozvali, naj pridejo z »dokazi« na dan — so nas zmerjali, svoje »dokaze« pa so skrili in jih absolutno nočejo pokazati. In isto je s tržaško »Edinostjo«. Pravi, da ima »dokumentarične dokaze«, a stavimo, da jih bo klub našemu pozivu, naj jih spravi na solnce, skrivala do sodnega dneva, v kompenzacijo pa nas po-

šteno ozmerjala v znanem »kavalirskem« žargonu. Potem bo pa še trdila z obrazom razžaljene nedolžnosti, da smo mi njo ozmerjali in ne ona nas.

Vedno ista igra! O »dokazih« — se slepari, o »dokazih«, ki jih ni, ker načeloma nočejo vedeti in videti resnice in operirajo vedno in dosledno le z **lažjo in obrekovanjem.**

Toraj, Vi »lojalni kavalirji« »Edinosti«, pokažite svetu Vaše »dokumentarične dokaze«, če jih imate! Potem govorimo dalje.

Za zdaj pa sprejmite na vednost resnico, ki jo vsak hip lahko s pričami dokazemo, resnico, za katero Vam bode morda vendar zadostoval poslanec Spinčič:

Dr. Šusteršič je poslanca Spinčiča takoj spočetka naprosil, naj izdela referat za zastopstvo tržaških Slovencev. **Posl. Spinčič je referat izdelal v sporazumu s tržaškimi voditelji in ga vročil dr. Šusteršiču, ki je ta referat pri vladi zastopal in tudi dosegel, da se je v bistvu sprejel v vladno predlogo.**

To vse vedo tržaški voditelji. To vedo tudi gospodje pri »Edinosti«. Kako se mora tedaj imenovati njihovo sedanje početje?

Slovenski jezik nima besede, ki bi bila zadosti ostra!

»Edinost« pa naj ta članek — če je postena, ponatisne, da njeni čitatelji zvedo resnico!

Volilna preosnova.

Dunaj, 10. oktobra.

Včeraj dopoldne je odsek za volilno reformo prišel in končal razpravo o razdelitvi okrajev na Moravskem. Ta je edina dežela v Avstriji, kjer so v deželnem zboru sklenile navadne si stranke kompromis ter ustvarile **narodni katester**. Združili so namreč za deželnozbornske volilne okraje češke občine na eni strani, in na drugi nemške. Na podlagi tega narodnega katastra je vlada napravila volilni načrt tudi za državni zbor. In posledica je, da že pri prvih volitvah v državni zbor dobe Čehi večino poslancev. Moravska šteje okroglo 2.421.000 domačega prebivalstva, in sicer 1.727.423 Čehov in 675.592 Nemcev. Po uradnem štetju tvorijo torej Čehi skoraj dve tretjini in Nemci le dobro tretjino. V državnem zboru pa imajo sedaj Nemci 19 poslancev in Čehi tudi le 19, ako jim prištejemo dva konservativna veleposetnika. Dva poslanca sta socialna demokrata in trije zastopajo takozvano srednjo stranko in so brez narodne barve. V deželnem zboru imajo Nemci 37, Čehi le 30 ljudskih poslancev; z li-

LISTEK.

Sotera.

Povest, spisana po poročilih mučencev. Anton de Vaal, poslov. Lavričev. (Dolje.)

Krispin ga pogleda z izkušajočim pogledom in ga vpraša:

»Gospod, ali si ti mogoče oče mladega tribuna Ambrozija?«

»Da, sem. Od kod pa poznaš mojega sina?«

»No, ako bi pleminita Sotera hotela še tebe tako predrugačiti, kakor je izpreobrnila sina . . .«

»Ne razumem te; ali veš, kje je moj sin?«

»Bil je pri obglavljenju, in zadnje besede, ki so prišle iz ust dobre gospodične, so bile namenjene njemu. O gospod, kako ga je potolažila! Ne odpustiti, ampak zahvaliti se mu mora, mu je rekla, in ona mu hoče povrniti v svojih priprošnjah pri božjem prestolu. Samo njemu je darovala nekaj v spomin, nekaj posebno dragocenega — zlato bulo, ki jo je nosila na vratu.

Kakor blagodejno so vplivale one besede na Sempronija, tako so mu tudi obnovile grozno slutnjo, ki ga je po noči tako mučila.

»In kje je sedaj moj sin?«

»On čaka, da bi šel za pogrebom mučencev.«

»Se ga smem tudi jaz udeležiti?« poizveduje Sempronij.

»Ako si kristijan, ali hočeš postati. — Od daleč smeš vsekakor opazovati. Ali sliši, kako so začeli ravno peti? Zdi se začne pomikati spreved od morišča. Pojdi tod na desno, in, ko narediš sto korakov, ga boš videl mimo iti.«

Sempronij stopi z voza in gre po poti, katero mu je označil Krispin. Medpotoma prisluškuje petju, s katerim so spremljali kristijani mrliča. Vrtni zid, ki je oklepal na obeh straneh pota »arca« tamošnjega grobnega spomenika, mu je ovalar, da Sempronij ni mogel takoj zagledati spreveda.

»Ako si kristijan — ali hočeš postati . . .« reče sam pri sebi, beračeve besede ponavljajoč. »Kako, ali je Ambrozij že . . .?«

Senator si ni upal glasno izgovoriti te besede. Ako sme iti za pogrebom njegov sin, tedaj je že kristijan, ali pa je sklenil, da postane.

»Tedaj sem — seveda proti svoji volji — Sotero podal smrti v naročje vsled njenega krščanstva, in ona — mi da za to mojega lastnega sina kot kristijana nazaj! — Odkupila ga je s plačilom svojega življenja in —

pri nesmrtnih bogovih! ne upam si ji odvzeti tega plena. — O, poznani ga: ako je postal kristijan, tedaj je bil sam s seboj nepopisno težek boj. Takrat pa ne ukloni nobena očetovska sila njegove volje. In ne manj hrabro, kot Sotera, bo šel za svoje prepričanje v smrt.«

»Kako redko,« nadaljuje Sempronij, počasi dalje idoč, »kako redko se skladajo dogodki teh treh dni tako drug poleg drugega kakor sedaj: — od svoje prve prošnje za njeno roko in do Soterine smrti, katere ni mogel preprečiti vsled prepoznega prihoda in do sinovega pristopa k njenemu nanku, katerega ne morem preprečiti!«

Čim bližje spreveda je prišel senator, tem bolj razločno so donele besede. Prisluškoval je, da bi jih razumel. Pela sta dva kora, ki sta se menjavala; petje ni bilo otožno, ampak veselo.

»Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus. Dragocena je smrt svetnikov v Gospodovih očeh . . . Convertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi. Pridi moja duša v svoj mir, ker ti je Gospod storil dobroto . . . Etsi ambu lavo in medio umbrae mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Četudi se sprehljam v sredi smrtnih senc, ne bojim se nič hudega, ker si Ti pri meni.«

Bili so odstavki iz psalmov, katere je pela stara cerkev pri pogrebi, posebno pri mučencih.

Kaka sladka zavest, kaka zmagovalna gotovost pri pogledu na smrt, in kak pogled poln upanja in tolažbe onostran groba je tičal v teh besedah! Paganstvo ni nudilo tega ob pogrebu svojih privržencev.

Stopivši med vrtna zidova, zagleda Sempronij takoj spreved v svoji bližini, prav vzhodom v katakombe. Pred pevci je stopala množica žensk, ki so držale v rokah goreče sveče; za temi so nosili štirje možje na mrtvaških nosilnicah sveto truplo, ostali pa so korakali za njimi.

Devica je bila ogrnjena z belim, z zlatom obrobljenim oblačilom. Na prsih sta bili položeni navskriž dve palmni vejici in čelo je krasil venec temnordečih rož. Ležala je tu deviška mučenica, kakor bi jo bil objel sladek spanec v svoje naročje. Iz lic ji je sijala tudi po smrti ona čudovita miloba.

Vrat je bil zavrt v široko platno, tako, da se ni zaznala rana obglavljenja.

Avrelij Sempronij se strese ob pogledu na mrtvo truplo. S solzami v očeh stopi k njej, poklekne in pritisne v neizmerni bolečini svoje ustnice k njenima nogama.

(Dolje.)

beralnimi veleposestniki pa Nemci tvorijo večino in so gospodarije deželne uprave. Če pri bodočih volitvah pa dobe Čehi s konservativnimi veleposestniki večino tudi v deželnem zboru in odboru.

Moravski Nemci so sami uvideli, da zob časa že v dogledni dobi razje njihove narodne postojanke. Zato so odobrili kompromis, da rešijo čim največ narodne in politične posesti. Kar pa je bilo na Moravskem mogoče, to je žal izključeno na Štajerskem in Koroškem.

Prvotni vladni načrt je Čehom na Moravskem odločil 27 in Nemcem 17 poslancev. Pozneje je vlada Čehom primaknila še tri in Nemcem dva mandata. Vsled tega je bilo treba premeniti tudi sestavo volilnih okrajev. To so storili nemški in češki poslanci med seboj in vlada je odobrila ta dogovor.

V odseku pa je včeraj češki narodni socialist Choc zahteval, naj se vnovič razpravlja o številu poslancev in razdelitvi volilnih okrajev sploh na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Naglašal je, da bi smeli Nemci dobiti k večjem 181 državnih poslancev, a jih dobe 233. Prikrasani so torej Čehi, pa tudi Poljaki in Rusini. Nemci so zavarovali skoraj vse svoje narodne manjšine, dočim mnoge češke manjšine na Češkem in na Dunaju ne dobé svojih poslancev.

Dr. Kramář je naglašal, da bi Nemci morali biti zadovoljni s tem, kar dobé. A niso zadovoljni, marveč zahtevajo še dvetretjinsko večino v varstvo svojih mandatov. Češki narod pa se odločno upira tej zahtevi, ker je sploh nezadovoljen z razdelitvijo okrajev in poslancev med Čehi in Nemci. Govornik predlaga, naj se reasumuje razprava o številu poslancev za Češko, Moravsko, Šlezijo in Nižjo Avstrijo.

Dr. Adler sicer ni zadovoljen z razdelitvijo okrajev na Moravskem, vendar izjavi, da glasuje za načrt.

Dr. Gross je odgovarjal, da Nemci ne napravijo dobre kupčije z volilno preosnovo. Sedaj imajo 48% državnih poslancev, v bodoče jih dobe 45%. Zato pa Nemci zahtevajo z vso odločnostjo dvetretjinsko večino v varstvo volilnih okrajev.

Dr. Zachek naglašal, da vladni načrt pač prizna načelo splošne in enake volilne pravice, vendar pa v praksi ne bo veljala enaka volilna pravica, ker so n. pr. na Moravskem češki volilni okraji za tretjino večji od nemških in med moravskimi Nemci je mnogo Židov, ki vtegnejo sčasoma prestopiti v češki tabor. Vsled tega bi bila dvetretjinska večina v varstvo volilnih okrajev tem večja krivica za Čeha.

Govorili so še dr. Gross, dr. Stransky in dr. Schreiner, ki so eden drugemu očitali lov na šolske otroke. Večina odseka je odklonila vse premislevalne predloge ter odobrila razdelitev volilnih okrajev na Moravskem.

Danes dopoldne se je odsek baval z razdelitvijo volilnih okrajev na Češkem. Poslanec Choc je predlagal, naj se reasumuje sklep z dne 21. julija. Tedaj je sklenil odsek z 28 glasovi proti 19, da dobe Čehi na Češkem 75 in Nemci 55 poslancev. Načelnik dr. Ploj omeni, da mora po poslovniku glasovati najmanj 28 članov za novo razpravo. Za Chocev predlog je glasovalo le 7 članov, predlog je bil torej odklonjen.

Dr. Kramář opozarja na predlog, naj dobe Čehi 75 in Nemci 50 posl. Odsek je pomnožil število poslancev za Češko na 130. Po prejšnjem ključu bi torej morali Čehi dobiti 78 in Nemci 52 mandatov, to je 60:40, dočim je razmerje prebivalstva 63:37. Večina nas je, pravi govornik, preglasovala, toda češki poslanci se bodo tej krivici do zadnjega trenutka upirali z vso odločnostjo. Čehi so ustanovili češko kraljevino, zato nočejo biti v svoji domovini narod druge vrste.

Ker kompromis med Čehi in Nemci ni bil gotov, je odsek pretrgal sejo do 4. ure. Skoraj gotovo bodo Čehi preglasovali ter naznanijo svoj predlog kot manjšina.

Deželna avtonomija.

Ko odsek konča razpravo o volilnih okrajih na Češkem, posvetoval se bo o znanem predlogu poljskega poslanca Starzynskega, oziroma o sklepu v pododseku glede deželne avtonomije. Poljaki so jako ogorčeni, ker je pododsek bistveno izpremenil njihov predlog. Na shodih in v časopisju razglašajo, da ne glasujejo za volilno preosnovo, ako se deželam ne dovoli širša avtonomija vsaj v gospodarski in kulturnih vprašanjih. Včeraj in danes se je v zbornici s poljskimi voditelji posvetoval galski cesarski namestnik grof Potocki. Njegova naloga je gotovo, da posreduje pri Poljakih glede deželne avtonomije in dvetretjinske večine. Glede avtonomije je kompromis mogoč.

Dvetretjinska večina.

To vprašanje pa bo stožer za volilno preosnovo. Češki poslanci so se včeraj posvetovali z ministrom Pacakom in zvečer z min. predsednikom baronom Beckom. Poleg Severne železnice in ključa za razdelitev delegatov na Češkem in Moravskem je bila tudi dvetretjinska večina v varstvo volilnih okrajev predmet pogajanj. Vlada bi rada zakonitim potom določila narodno razmerje bodočih državnih uradnikov pri Severni železnici. Temu pa Čehi ugovarjajo. Vendar v tem vprašanju, kakor glede delegatov ni izključen kompromis med Čehi in Nemci. Povsem nasprotna pa so si mnenja glede dvetretjinske večine. Dr. Gross je v odseku odločno naglašal, da je dvetretjinska večina za Nemce »conditio sine qua non«. Brez dvetretjinske večine ni volilne preosnove. Češki poslanci pa odgovarjajo, da je pokopana volilna preosnova, ako odsek sprejme dvetretjinsko večino. Vlada posreduje, naj bi se za 18 let določila dvetretjinska, pozneje pa veljala tripetjinska večina. Ker s tem predlogom Čehi niso zadovoljni, je nekdo predlagal dvetretjinsko večino

le za 12 let. Danes je še povsem negotovo, kako bo rešeno to preprosto, volilni reformi najnevarnejše vprašanje. Za protivnike volilni preosnove je seveda to vprašanje igrača.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ. — DVE-TRETJINSKA VEČINA.

Ministrski predsednik baron Beck se je 9. t. m. pogajal s Čehi do pol 10. ponoči. Čehi so izjavili, da so le pod gotovimi pogoji pripravljivi sprejeti kompromisni predlog o zavarovanju volilnih okrajev z dvetretjinsko večino za dobo treh let. Po preteku te dobe naj bi se volilna okrožja lahko spremenila z navadno večino. Ministrski predsednik je Čeha obvestil, da ministra Derschatta in Prade od svojih zahtev nikakor ne odstopita. Med tem so se pojavile nove težkoče, ker moravski Čehi zahtevajo zase tri mandate za delegacijo, Nemcem pa dovolijo samo enega. Ko iz te zagate nobenega izhoda ni bilo, sta se zopet pojavila dva kompromisna predloga. Izmed teh so enega predlagali Poljaki, ki pravi, naj izpremembo volilnih okrožij sklenejo dotični deželni zbori, poslanska zbornica pa te predloge lahko sprejme z navadno večino. Nemce skušajo ostale stranke omeščati s tem, da jim obljubljajo njim ugodno razdelitev mandatov za delegacijo. Toda Nemci so trdni. Bojé se, ako sprejmejo kompromisne predloge za osem mandatov, ki bi jih utegnili izgubiti, tri na Češkem, dva v Šleziji in trije v alpskih deželah. Zadnja poročila pravijo, da so Čehi pripravljeni odnehati.

REASUMIRANJE KOROŠKIH VOLILNIH OKROŽIJ. — NEMCI GROZIJO Z OBSTRUKCIJO.

Nemški listi poročajo, da nameravajo slovenski poslanci v volilnem odseku staviti predlog, naj se reasumira razdelitev volilnih okrožij na Koroškem. Nekateri industrijske kraje naj se izloči iz borovelskega sodnega okraja in naj se jih pridruži volilnemu okrožju celovške okolice. Nemški poslanci tudi sedaj, kakor so že prej, izjavljajo, da smatrajo razdelitev koroških volilnih okrajev enkrat za vselej za sklenjeno. Celovške »Freie Stimmen« pišejo, da bi Nemci takoj začeli obstruirati, ako bi se v tem oziru hotelo Slovencem količaj ustreči.

PRORAČUN.

Vlada bo zbornici predložila proračun v petek, obenem pa šestmesečni proračunski provizorij, o katerem se bo državna zbornica jela posvetovati takoj po sklenjeni lekarniški postavi.

OGRSKA. — KORUPCIJA OGRSKEGA CASOPISJA.

Že včeraj smo poročali o interpelaciji poslanca Szemere o korupciji ogrskega časopisja. Szemere je podal popolnoma stvarne podatke na podlagi računov prejšnje vlade same. Szemere je dejal, da nobeno časopisje na svetu ni tako korumpirano kot ogrsko. Vsaka banka plačuje svoj list in niti proti konverziji srečih hipotekne banke se ni moglo začeti akcije, ker so listi plačani. Celotna uprava elektriške železnice v Budimpešti plačuje liste, da o nezdodah ne poročajo niti besedice. Državna železnica je izdala v kratki upravni dobi 400.000 kron za časopisje, ravno tako druga ministrstva. Ministrski predsednik Wekerle je potrdil izvajanja Szemerejeva in je obljubil, da bo sedanja vlada korenito odpravila ta korupcijski sistem. — Košut se razgovarja s tajnikom drž. železnice Krivacizjem, ker se je bati splošnega štrajka železničarjev.

CESAR NA OGRSKO.

Cesar je obljubil, da pride novembra meseca v Budimpešto, ko bodo odkrili spomenik ministra za zunanje zadeve, grofa Julija Andrássyja.

DOMOBRAanske KONJENIŠKE BRIGADE.

V kratkem sestavijo dve samostojni domobranski konjeniški brigadi.

RAZMERJE MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Nekateri italijanski krogi so pač strahovito omejeni in naduti. Medtem, ko se obedve vladi trudita, da se vsaj na zunanji ogibljeta vsakega večjega konflikta, posebno avstrijska, ki je potrpežljiva, da bolj biti ne more, izzivajo Italijani, koder se dá. Sedaj so se italijanski listi spravili na dnevno povelje našega admirala Montecuccolija, ki je baje označil uničenje italijanskega brodograja za cilj avstrijskega brodograja. To pa je strašna neumnost. Montecuccoli je zgolj dejal, da mora naša mornarica računati tudi z ofenzivo, ne pa samo z defenzivo in to je ponižno dovolj. Tudi ni Lahom všeč, kar angleški listi poročajo o bojevitim razpoloženju med avstrijskimi pomorskimi častniki. No — to bi bili žalostni častniki, ki bi bojevitvi ne bili. Lah bi boje, da bo Avstrija pričela s svojo agresivno politiko, kakor hitro Bolgarija povzroči na Balkanu kak konflikt. Seveda bo vse naperjeno proti Italiji. »Stampa« dolži Avstrijo, da hujša in ščuje ter pozivlja vlado, naj hitro izvede svoj vojaški načrt, ker Italija sedaj ni v stanu boriti se uspešno proti Avstriji. Ti glasovi so čisto lahko razumljivi, imajo namreč namen, da italijansko vlado priganjajo, da čim prej izvrši svoj načrt. To so isti krogi, ki tudi vedno nesramno demonstrirajo proti Avstriji in se potem čez nas pritožujejo. Še le sedaj se je izvedelo zopet za tako demonstracijo. Ko je bil zadnjič v rimski cerkvi Maria dell' Anima slovesni Te deum za cesarja ob priliki njegovega godu, so neznanci prilepili na sedeže avstrijskega poslaniškega zbora več listkov z napisom: »Živel Trst in Trident! Živela italijanska Dalmacija.«

AFER BISMARCK-VILJEM.

Proti cesarskemu okrajnemu predsedniku na Zgornjem Elzaškem princu Aleksandru Hohenlohe-Schilling so uvedli disciplinarno pre-

iskavo, ker je izdal spomine svojega očeta. Izdaja Hohenloheovih spominov je pa izprožila tudi vprašanje o izdaji tretjega zvezka Bismarckovih spominov, ki so spravljivi v angleški banki. Bismarck je naročil svojemu sinu Herbertu, naj izdajo tretji zvezek njegovih spominov, ko ne bo več živel nobena glavnih prizadetih oseb ali pa če izide kak opis glade važnega oddelka Bismarckovega življenja po kaki drugi osebi. To se je zgodilo zdaj. A knez Herbert in njegov Viljem sta mrtva, sin kneza Herberta je pa še mladoten. Bismarckova hči grofica Marija Rantzau ima dovolj eneržije, da objavi tretji zvezek Bismarckovih spominov, a ne ve se, če je pooblaščen, da to stori.

BOLGARSKE NAMERE.

Glede reskripta bolgarskega kneza ob orožnih vajah piše vladno bolgarsko glasilo »Novjek«: Za časa bolgarskih vojaških vaj so nastale neutemeljene govorice o vojnih name-nih Bolgarije. Bolgarska kneževina nima ko pomnožuje svojo armado nikakega pustolovskega namena, marveč pomnožuje svojo armado le za jamstvo miru in mirnega kulturnega razvoja. — Kakor poročajo skoroda vsi inozemski listi, so zadnje bolgarske vojaške vaje napravile na tuje vojaške atašeje izredno dober vtis. Bolgarska armada je na Balkanu najboljša in tudi mobilizacija dobro gre. Na vsak način si je Bolgarija s tem pri inozemskih državah pridobila velik ugled. Uradnim bolgarskim in turškim zagotavljanjem nihče ne veruje. Turki se boje, da ne bi se Bolgarija proglasila za neodvisno. Baje Angleška tej misli ni prav nič nasprotna in tudi druge države ne. Turčija še vedno vpoklicuje svoje redifne polke.

GRŠKA GROZODEJSTVA.

Neka grška četa je v monastirski okolici napadla neko bolgarsko vas. **Malone vsim moškim vaščanom so prerezali Grki vratove.** **Malone 200 Bolgarov so poklali.** Na pomoč pozvani turški vojaki niso ovirali Grkov, marveč napadli neko drugo vas, kjer so umorili Turki 10 mož in tri žene.

PROPADANJE USTAVNE IDEJE V RUSIJI. PROTI ANARHIJI.

Čudne reči se gode v Rusiji. Opazovalec sledi nenavadnim psihološkim preobratom. Sergej Šarapov je hotel s pomočjo Trepova izročiti carju spomenico o reformah že pred dvema leti. Šarapov in Trepov sta bila proti ustavi in Trepov je delal z vsem svojim vplivom na carja, da ga odvrne od te misli, da podeli ustavo. Trepov ni dobil nikdar cesarja v položaju, da mu izroči Šarapov načrt. Spoznal je, da ne more carja nikdo pregovoriti proti ustavi in zato ni carju predložil reformnega načrta Šarapova. Menili so dozdaj, da car Nikolaj II. ni dal rad ustave. A zgodovina Šarapove spomenice dokazuje ravno nasprotno, ker se niti Trepov, ki je bil carju tako blizu, ni upal ničesar reči proti ustavi in se je končno sam pridružil idejam svojega gospodarja. Po razglasitvi ustave je že minilo nekaj časa, a dogodki v Rusiji se razvijajo tako, da ne bo ne dolgo, ko bo car edini mož v Rusiji, ki bo veroval v ustavo. Rusko ljudstvo samo se deli v dva tabora in oba sta proti ustavi. Del ljudstva se že vrača k samodržtvu. Nedavno so igrali v Moskvi Glinkovega opero »Život za cara«. Še lani so izpiskali demonstrativno opero, a letos je moskovsko občinstvo demonstrativno ploskalo ob mestih, ko se poje o žrtvovanju življenja carju. Tudi drugi del ljudstva se odvraca od ustave in zahtevajo nasproti ustavni državi stanovsko zgodovinsko zastopstvo. Ruska kritika, publicistika in literatura stremi za tem idealom. Obsojajo že tudi anarhistično geslo, živi kakor se ti ljubi. Močne so že struje, ki nastopajo proti anarhiji in žele, da se zopet povrne red. Simpatična je misel stanovsko političnega zastopstva, ki je dejanska krona moderne države, dasi še nikjer izvedeno, ker manjka povsod še organiziranih ljudskih stanovskih mas.

RUSIJA. — JAPONSKE INTRIGE.

Predno je car odpotoval car v Finsko morje, je ob vojaški paradi frčalo več krogelj iz pušk v bližini carja in njegovega spremstva. — V Czenstochovu so ustrelili pretekli petek deset banditov. Toda zdaj so pa dognali, da so jih ustrelili šest, ki so bili nedolžni. Štirje roparji so se pomešali med množico, ki so iskali gobe, da preslepe svoje zasledovalce in so potem, ko so jih prijeli, izjavili, da so njih so-krivci. Nedolžni so brzojavili Stolypinu o položaju, a brzojavka ni bila pravočasno rešena, ker so jih po obsodbi morali ustreliti v štiriindvajsetih urah. — Štirje roparji so napadli in s strelji iz revolverjev nevarno ranili glavnega urednika »Gazete polske« Janeza Godonskega v Varšavi, ki je umrl, ko so ga peljali v bolnišnico. — Znani stotnik Klado, ki so ga odpustili zaradi njegovih ostrih kritik iz službe, je zopet reaktiviran in so ga imenovali za učitelja na mornariški akademiji. — Novo ustanovljeni prekosodi obsodijo povprečno vsaki dan štiri osebe na smrt. Prekosodi so do zdaj sodili 29 dni in obsodili na smrt 124 oseb. — V Rigi so zaprli 35 na parniku iz Amerike došlih anarhistov, pri katerih so našli orožje. — Na shodu baltičske ustavne stranke so odobrvali postopanje vlade in obsodili politične umore in stavke, ki jih pri-rejajo. — V Lodzu so pričeli stavkati 9. t. m. vsi tvorniški delavci, ker delujejo vojna sodišča. Delavci so razburjeni. Mnogo cestá so vojaki zasedli. — Več aristokratov in vojaških dostojanstvenikov vloži petico na carja, naj ne vpelje ustave. Zato se snide v Carskojem selu veliki svet. — Sedaj je na podlagi avtentčnih pisem dognano, da so Japonci za časa vojske podpirali ruske revolucionarje. To delo je vodil japonski vojaški ataše Akaši. Zanj sta delala Kavkazec Dekanosi in Finec Cyliakus. Ta je do maja 1905 od Akašija dobil 26.000

funtov. Za ta denar je naročil v Švici 25.000 pušk in tri in pol milijona patron.

KDO IMA KORIST OD KONFISKACIJE CERKVENEGA PREMOŽENJA.

Framasonska loža je kupila del premoženja, ki ga je francoska vlada vzela jezuitom. Da je šlo vse pod ceno, se razume — sicer ne bi bili framasoni tako vneti za konfiskacije cerkvenega premoženja.

KATOLIČANI V ŠVICI.

V Zenevi so svoj čas vzeli katoličanom cerkev Notre Dame ter so jo izročili sekta »starih katoličanov«. Ker ta sekta propada, se zdaj pogajajo, da se imenovana cerkev vrne katoličanom.

KULTURNI BOJ NA ŠPANSKEM.

Sedanja liberalna španska vlada hoče nastopiti proti kongregacijam. Izdelala je zakonski načrt, po katerem smejo kongregacije odpirati zavode le, ako to dovolijo kortesi. Mladotnih oseb ne bodo smeli sprejemati v kongregacije. One člane kongregacij, ki bi se odpovedali svojim obljubam in samostanskemu življenju, hoče podpirati vlada. Minister bo smel razveljaviti pooblastila. Nezakonite asociacije hoče vlada odpraviti. Člani kongregacij, ki niso bili promovirani na vseučiliščih, ne bodo smeli podučevati. Tuje kongregacije hočejo razpustiti. Premoženje kongregacij nameravajo omejiti na najpotrebnejši del in prepovedati fidejkomise. Kongregacije, ki se pečajo z trgovino, bodo morale plačevati davke, vse kongregacije pa pridobinske pristojbine.

VSTAJA NA KUBI.

Ameriški vojni tajnik Taft je izdal amnestijo za vse prestopke v zvezi z vstajo.

Dnevne novice.

+ **Ljubezniva polemika.** S častivredno »Eдинostjo« smo srečno prijadrali v sredo jako obširne polemike. Da nam očita »perfidije in oslarije«, »frivolno norčevanje« in »buršikoznost«, to še vse ponižno prenesemo. Saj so nas na shodu nagnali s »faloti« in »barabami«, torej smo že utrjeni. Bolj nas je presunilo to, da »Eдинost« sama sebi očita, da ona »v svoji lojalnosti in kavalirstvu proti »Slovencu« odločno predaleč sega.« Pa ostanimo pri kavalirstvu! Ali je to kavalirstvo, da ona v družbi nekaterih drugih glasil očita najgorje izdajstvo možem, ki se pošteno trudijo za slovensko stvar, a njihova avtentična pojasnila čisto zamaščuje. Zakaj »Eдинost« ne ponatisne iz »Slovenca« izvajanj dr. Šusteršičevih, ki so bila jako stvarna in čisto jasno razlagajo njegovo postopanje, tako da ne more biti v dvomih, kdor jih je pazno prečital. Da je hotel dr. Šusteršič »oropati« tudi tržaške Slovence njih zastopstva — kdo to verjame »Eдинosti«? O dr. Tavčarju pa »Eдинost« zato nič ne piše, ker na skrivnem ž njim drži. Velike napake dr. Tavčarjeve, ki so zakrivil, da je mož prišel ob ves politični ugled, škodujejo slovenski stvari največ, a tega se »Eдинost« ne upa omeniti, ker je ves njen boj naperjen le proti Slovenski Ljudski Stranki, katero hoče v njenih poslancih diskreditirati. To velja tudi o onih listih, na katere se »Eдинost« sklicuje. Da, ljuba »Eдинost«, splošna in enaka volilni pravica gre v dežel, in če hočejo obmejni Slovenci sami sebe ohraniti, morajo gojiti ljudsko organizacijo na podlagi krščanskega svetovnega naziranja, sicer delajo le za socialno demokracijo. Pričakujemo od »Eдинosti«, da zvesta svoji dani besedi to »Slovenčev« notico ponatisne in potem razprede o njej nadaljno polemiko.

× **Osrednja državna društvena blagajna.**

Kakor smo že sporočili, misli država osnovati osr. blagajno za zadrage, ki bi posredovala izravnano denarja med združnimi zvezami. Država bi vložila v to blagajno 6.000.000 K in za nekaj let plačala njeno upravo. Deleži in vloge bi se obrestovali kvečjemu po 4 odstotke. Država bi imela nadziralno oblast nad društvi, ki so v zvezi. Proti tej nameri so se oglasili Čehi, ki nečejo dopustiti, da bi njihova Osrednja banka čeških posojilnic v Pragi izgubila po taki državni banki svoj pomen. Ugovarjajo, da bi češki denar — kajti na Češkem je mnogo odvisnega denarja — čez Dunaj šel v druge kraje in tako ne bi dosegel namena, ki ga ima: povzdigniti domači kraj. Pozivajo češke posojilnice, naj se izreko proti državni osrednji blagajni. To, kar Čehi navajajo zase, ne velja za nas Slovence. Ako država ne prekorači v svojih centralističnih težnjah onih mej, ki jih ji stavi potrebna avtonomija združnega življenja, bi taka državna blagajna nam služila, ker bi nam dala po nizki obrestni meri na roko kapital za investicije v domovini. Pri nas je obrestna mera previsoka, in to je velika ovira za podjetnost. Izenačenje obrestne mere po vsej državi bi pri nas znizalo obrestno mero in posledica tega bi bila, da bi se več kapitalij investiralo v obrtne svrhe in v izboljšanje zemljišč. S tega stališča bi bili mi za državno centralno blagajno.

× **Škološke konference na Dunaju** so se pričele v torek. Konference se udeležujejo

tudi škofje: knez nadškof Sedej in knezoškofa Napotnik in Kahn ter škofa Mahnič in Nagl.

+ **Zlati gradovi hrvaške koalicije** se jamejo podirati. Na Hrvaškem je v političnem življenju nastala taka zmeda, da se Hrvati sami ne vedo, pri čem da so. Listi ne soglašajo med seboj niti v najmanjši stvari. Vse je poparjeno vsled vesti »Pester Lloyd«, ki je takoj, ko se je mudil ban v Budimpešti, napovedal novo stranko veleposelstnikov in aristokratov na Hrvaškem. Mažari so nejevoljni na resolucijonaše, ki ne morejo sestaviti vladne večine. Resolucijonaši smatrajo »P. Lloyd« poročilo za »ballon d'essai«, drugi pa jo smatrajo za resnično. Resolucijonaši so se nasproti Mažarom zavezali, da sestavijo zanesljivo in trdno vladno in so zato od Mažarov dobili izdatno podporo, ki jim je pri volitvah pomogla do popolne zmage: sedaj pa je hrvaško-srbska koalicija ravnatoka na slabem, kot prej. Grof Miroslav Kulmer namerava ustanoviti še novo agrarno stranko, v kateri bodo združeni tisti člani koalicije, ki niso zadovoljni s Supilovim vodstvom. Grof sam zatrjuje, da on s svojo stranko ne bo še bolj zmedel položaja, kot je, ampak da hoče začeti s pametno agrarno politiko. Sabor sestoji skoro iz samih advokatov, profesorjev in žurnalistov, ki ekonomska vprašanja čisto zanemarjajo.

Deželni odbori in Slovenci. Deželni odbor goriški je tako predrzen, da so po zidovih v Gorici nalepljeni neki razglasi deželnega odbora edinole v laškem jeziku. Tudi tam, kjer zidajo deželno narišnico so samo laški napisi. Tudi na Kranjskem nismo Slovenci mnogo na boljšem, ker imamo celo tu klub sklepom deželnega odbora še vedno deželne zavode z nemško upravo!

— **Pisemski poštni promet ob nedeljah.** V trgovinskem ministrstvu se gre za to, da se bodo v bodoče oddajala pisma ob nedeljah ves dan istotako, kakor ob delavnikih. V ta namen pa naj bi se prilepljale na pisma posebne »nedeljske znamke«, ki bi bile nekaj dražje od navadnih. Vsako pismo s tako znamko bi se oddalo naslovljencu tudi v nedeljo ob istih časih, kakor raznašajo pismonoše pisma ob delavnikih. V Belgiji je to že vpeljano.

— **Fran Naval Pogačnik** gostuje danes zvečer v naslovni ulogi »Wertherja« v dvornem opernem gledališču na Dunaju.

— **Narodni kolek in občina v Dobu.** Občinski odbor v Dobu je sklenil v svoji seji dne 9. oktobra 1906, da se od sedaj naprej kolekuje vse uradne občinske listine z narodnim kolekom. Županstvu se je naročilo, da preskrbi te koleke od družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **Novice iz Gorij.** Iz Gorij se nam piše: Prihodnjo nedeljo, dne 14. t. mes., bode imel v naši hranilnični dvorani Josip Rožun, fotograf iz Litije, projekcijsko prestavo s predavanjem ob 3. uri popoldne in ob 6. uri zvečer. Predstave bodo zanimive, ker bomo videli »lepo našo domovino« in posebno »gorenjsko Švico«, kakršna je bila pred več stoletji in kakršna je danes. Po predstavah bode prosta zabava, pri kateri bode tudi igral naš »slepi Miha« na razne instrumente. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor »Bralnega in izobraževalnega društva«. — V nedeljo, dne 7. t. m., je naše »Gasilno društvo« priredilo tombolo pri gospodu poštarju Vinko Černetu v Gornjah. Ob tej priliki mu je tudi kot večletnemu marljivemu načelniku izročil sedanji načelnik gospod Jakob Jan z lepim govorom častno diplomo.

— **Poročilo** se je g. Alojzij Čevnjak, c. in kr. računski podčastnik pri domobranskem polku št. 5 z gdč. Josipino Lebanovo iz Gorice.

— **Vsled bolne ženske cela cesta posuta s slamo.** Na Dunaju je bolna soproga španskega poslanika. Da se ne čuje s ceste ropajočih vozov, so celo cesto globoko pokrili s slamo.

— **Rokovice se podraže.** Dunajski rokovičarji so sklenili z ozirom na podraženje usnja, da povišajo cene rokovicam za 40 do 80 odstotkov.

— **Nove pismene znamke v Bosni in Hercegovini** uvede, kakor smo že poročali, vojna poštna uprava dne 1. novembra. Znamke kažejo različne podobe. 5kronska znamka ima cesarjevo podobo, znamka za 1 h ima Dobo, za 2 h Mostar, za 3 h Plivatov v Jajcah, za 5 h Narentno polje z razgledom na Prenj, 6 h kaže Rama dolino, 10 h Vrbacesto, 20 h stari mostarski most, 20 h Sarajevo, 30 h podoba pošte na mulah, 35 h Jezero s pavilonom za turiste, 40 h vojaški poštni voz s konjsko vprego, 45 h sarajevski bazar, 50 h vojaški poštni avtomobil, 1 K Carzijo v Sarajevu, 2 K Lukov stolp v Jajcih. Znamke za stvari 5 h mošeja v Mostaru, 10 h Jajce s Pliva-padi.

— **Priloh 11. batalijona lovcev.** Iz Trsta poročajo: Včeraj ob 9. uri 55 minut predpoldne je s posebnim vlakom južne železnice došel iz Kiske v naše mesto 11. batalijon lovcev. Vojaki so nastanjeni v gradu in v poslopju prejšnje zastavljalnice.

— **Senzacionalna oprostitve pred porotniki.** Pred tržaškimi porotniki so bili te dni toženi uredniki lista »Sole« gg. Viktor Cuttin, A. Delpin in Valentin Vouk. Obravnava je bila določena na tri dni. Po prečitaniu obtožnice je stavil zagovornik dr. Rybač predlog, naj se obtožence oprosti, ker se obtožnica proti njim ni uveljavila v po zakonu predpisanem roku. Po dvehurnem posvetovanju se je sodišče pridružilo z dr. Rybačevim izvajanjem in obtožence takoj oprostil.

— **Soc. demokratsko žensko društvo** so ustanovili v Trstu.

— **Slovensko gledališče v Trstu.** »Dramatično društvo v Trstu« otvorja letošnjo sezono 21. oktobra z burko »Kinematograf«. Vsak teden bo v Trstu eno slovo. predstava.

— **Usnje se podraži** za 20 kron pri 100 kg.

— **Krasno so ga opeharili!** Stefana Beljanskega, trgovca v Samoboru na Hrvaškem, sta na cesti ustavila neki Josip Sekereš in Stefan Dankoš. Dejala sta mu, da mu dasta tisoč goldinarjev ponarejenega denarja, če jim on da za to 100 goldinarjev pravega. Beljanski je verjel, jim izročil 100 gld., prebrisanca pa sta mu dala listino in mu dejala, da je v njej čez tisoč goldinarjev. Potem sta se hitro oddaljila. Ko je Beljanski potem poln veselja odprl listino, je našel v njej kup papirnih izrezkov. Policija, kateri je to javil, je zaprla Dankoša, Sekereša pa še niso dobili.

— **Huda ljubinka.** 18letna Romilda Facchini v Pulju je jako lepo, a skrajno nervozno dekle. Zaljubila se je v nekega vdovca, ta jo je zapeljal, potem pa od nje ničesar več hotel vedeti, češ, da je preveč »eksaltirana«. Romilda mu je to hudo poplačala; počakala ga je na takozvani potaureji in ga z britvijo strašno obrezala. Vsega krvavega so odpeljali v bolnišnico.

— **Utopljenko 40—45 let** staro so našli v Savi pri Litiji.

— **Pogrešajo** pred 10 dnevi iz blaznice odpuščeno soprogo pekovskega mojstra M. Okorn iz Domžal.

— **Strossmayerjev koledar** izide v kratkem v Zagrebu. Tajničarka uredniškega odbora je gospa Zdenka Švrlljuga.

— **Semiška dekanija** ima svoj sestanek »sodalitatis ss. Cordis esu« v Črnomlju, dne 17. t. m. Začetek je ob pol 11. uri popoldne.

— **Opero** dobi zopet prihodnje leto hrvaško gledališče. Zagrebški obč. svet je določil za to subvencijo 30.000 kron.

— **Navarno je po gostilnah dremati,** saj v Trstu. Sobni slikar Jamnik se ga je ob 11. uri zvečer v neki tržaški gostilni malo navlekel, naslonil svojo težko glavo na mizo in zadrmlal. Ko se je zbudil, sta bila glava in tudi žep malo lažja; neznanec mu je namreč ukradel iz žepa 8 kron.

Štajerske novice.

— **Ponemčeni Hrvat — dobrotnik celjskih Slovencev.** Novega mecena so dobili celjski Slovenci v osebi mestnega ekonoma Petra Derganca. Ni dolgo, kar smo poročali, da je daroval 10 kron za »Sokolski dom« v Celju in že je zopet segel iz čiste ljubezni do zatiranih celjskih Slovencev velikodušno v svoj žep po 10 kron in jih je daroval slovenski »Dijaški kuhinji«. Kot zaveden Hrvat se je odločil podpirati vsa slovenska celjska društva po svojih skromnih močeh, da s tem odločno demonstira — ker on rad demonstrira — za praktično slovansko vzajemnost. Peter Derganc je tako na stara leta, če prav pred sodiščem s kazensko tožbo prisiljen, postal dobrotnik celjskih Slovencev. S takimi denarnimi prispevki v slovenske namene naj se kaznujejo Nemci in ponemčeni Hrvatje za svoje zabavljanje.

— **Šmrtna kosa.** V četrtek zvečer, dne 4. oktobra, je umrl v Admontu P. Leon Sivka v 35. letu svoje starosti. Pokojni je bil rojen v Špitaliču pri Konjicah.

— **Š Podporno društvo za slovenske visokosolce v Gradcu** bo imelo v soboto, 13. dne oktobra 1906, ob 8. uri zv., v hotelu »Steirerhof« v posebni sobi svoj X. občni zbor po tem sporedu: 1. Poročilo o delovanju v lanskem šolskem letu; 2. volitve; 3. eventualni predlogi. Vsi prijatelji društva in slovenskih dijakov se vabijo k obilni udeležbi.

— **Slovenski fantje.** Letošnji rekruti iz Zalca in Griž so se pripeljali v Celje na zelenjem okrašenih vozovih in z vihrajočo slovensko trobojnico. Ustavili so se pred »Zamorcem«. Mestno policijo je slovenska trobojnica kaj zbudila v oči in hotela jo je odstraniti. Fantje so pa voz obstopili in si je niso dali vzeti saj je zastava bila njihova in ima slovenska trobojnica vsaj toliko pravice vibrati na naših tleh, kakor frankfurterice, katerih se naše nemštvo v tako izdatni meri poslužuje ob vsaki priliki in nepriliki. Čast zavednim fantom, naj se čuvajo, da je kosarski duh ne prevzame in da se nam povrnejo tako narodni, kakor so se od nas ločili!

— **Poročila** se je gospa Alojzija Lemesch, iz Celja z gospodom Franc Brucha, državnim pravnikom v Travniku.

— **Konkurz** je napovedal v Mariboru trgovec Tomaž Wicher.

— **Za faktorja v »Zvezno tiskarno«** v Celje pride g. Fran Ban.

— **Konfiskacija radi nemških trgovin.** Slovenski Štajer je bil danes konfisciran radi uvodnega članka proti nemškim trgovinam.

— **Iz Poljčan** se javlja, da na cesarjev god dne 4. t. m. razven polnoštevilnega učiteljstva in šolskih otrok ter načelnika cerkvenoskladnega odbora pri svetem opravilu za Niegovo Veličanstvo cesarja ni bila zastopana nobena štirih občin; niti naše orožništvo, niti naši vrli nemškutarski »fajerber«. Ptujski »Štajer«, kje je tu podanost našemu cesarju, s katero se baje povsod odlikujejo nemčurji?

— **Rešitelj cele vasi.** V soboto, dne 6. oktobra, zvečer okoli 6. ure, je neki neznan lopov nameraval zažgati v Kamnici skedenj gospoda Martinca, trgovca v Mariboru. Skedenj je bil natlačeno poln sena. Vrata so bila nekoliko razdrpana, da je seno ven molelo. Tam je začel požigalec zažigati. To pa zapazi bližnji gostilničar Anton Vogrinec. On vzame luč, gre gledat in še vidi požigalca pri vratih čepeti in zažigati. Požigalec zbeži v smeri za kamniškim potokom. Vogrinec leti nekaj časa za njim, vendar ga ne dohiti, ker se je bilo treba precej vrniti, da pogasi že nastali ogenj, kar se mu je tudi posrečilo. Tukaj se je pokazal gospod Vogrinec rešitelja Kamniške vasi. Da je začel goreti skedenj, nastal bi strašen požar, ker so v bližini lesene hiše. Gospodu Vogrincu pa hvala in čast!

Ljubljanske novice.

— **Ij Še enkrat: napis na novi domobranski vojašnici.** — Kot nekaj odgovor na našo notico, ki smo jo priobčili pretečeni petek, prinesli so razni listi, med temi »Slovenski Narod« in »Tagespost« brzojavke, v katerih se pravi, da se je sklenilo (»man hat beschlossen«), da se sploh ne napravi napis, ker vojna uprava ne dovoli, da bi bil na prvem mestu slovenski. Nam se gre sedaj za dvojje. Prvo, kdo je tisti »man«? Vojna uprava ali deželni odbor? Drugo: kdo ima pravico določiti napis? Če bi meni najemnik ali pa sosed ukazoval, kakšen napis naj napravim na svojem poslopju, pokazal bi mi enostavno vrata. — Istotako vojna uprava pri deželnem poslopju nima ničesar ukazovati ali odredjati, k večjemu le izraziti željo. Krivda je torej le na strani deželnega odbora, ki ne zna čuvati svoje avtoritete. Cela stvar ima pa čisto drugo lice, če pomislimo, da ima prejšnji trakt domobranske vojašnice že samonemški napis! Novo poslopje se sedaj zveže s starim in vse skupaj bode tvorilo celoten kompleks. Računili so s tem, češ, oni samonemški napis naj velja za celoto! Taka je stvar in nič drugačna, in to je potrdil tudi dotični gospod iz deželnega odbora, kakor smo zadnjič omenili. Stvar merodajnih faktorjev pa je, da prepreči samonemški napis, ki bi bil — najmilejše rečeno — škandal za slovensko deželo.

— **Ij O pobeglem Supančičevem knjigovodju** Golobu krožijo po mestu vesti, da je vzel seboj okoli 20.000 kron, kar si je pridobil s ponarejenimi menjicami.

— **Ij »Hotel pri Slonu«** priporočamo mestnemu magistratu da pravočasno preskrbi v hotelu zadostno varnost potujočemu občinstvu da ne nastane kaka večja nesreča. Sedaj je bil v hotelu v kratkem času že drugi požar, ki je nastal vsled nezadostnih varnostnih naprav.

— **Ij O tukajšnjem ženskem učiteljsku** se nam poroča, da navedbe »Učiteljskega Tovarisa« o postopanju pri sprejemanju gojenk niso resnične. V letošnjem prvem letniku je 12 učiteljskih hčera, 23 iz delavskih slojev, 2 hčeri hišnih posestnikov in 7 uradniških hčera. »Učiteljski Tovarisi« je torej javnost nalfarbal.

— **Ij Kje bo stalo novo magistratno poslopje?** Novo magistratno poslopje, katerega nameravajo v par letih pričeti graditi, bo stalo na prostoru bivše garnizijske bolnice na Dunajski cesti.

— **Ij Umrl** je v deželni bolnišnici oni Rutar iz Litije, ki se je po nesreči obstril s puško.

— **Ij Nezgod** na južnem kolodvoru. Včeraj je padel na južnem kolodvoru v neko jamo Iv. Cerkovnik in se na nogi hudo poškodoval.

— **Ij Gledališče Uferini** prireja sedaj predstave v Celovcu.

— **Ij Nevarna tatica aretovana.** Včeraj je bila aretovana Jerica Belentin rojena v Migeski gori občina Mirna. Bila je že opetovano kaznovana. Navedenka je prišla k neki kmetici v ljubljanski okolici pri kateri je prosila podpore. Kmetica je Belentinovi začela tožiti, da tudi nji ne gre dobro ker ima mnogo otrok. Belentinova je na to začela kmetici pripovedovati, da ima mnogo dobrih gospej v mestu in jo nagovorila, da je svoja dva otroka pustila z njo, češ, da bode dobila zanja obleke. Preslepila je še celo kmetico, da ji je posodila dobro obleko. Belentinova je na to odšla z otrokoma proti mestu. Popustila pa je že v Šiški obedva in pobegnila s posojeno obleko. Policija v Šiški je izročila otroka materi. Sleparko pa je aretovala sinoči ljubljanska policija.

— **Ij Pobegnil** je od doma Ivan Mihelič 9 let star šolski učenec. Deček je oblečen v sivkasti suknjič, črni hlači in je brez pokrivala.

— **Ij Pogreša** se 44 let star delavec Jakob Narobe vže od 8. t. m. Služil je kot hlapec pri tvrčki Lavrenčič Domicelj že več let. Narobe je oženjen in je oče treh nedoraslih otrok.

— **Ij Aretovan** je bil včeraj policijsko proganjan Ivan Jerin 19 let star delavec iz Nevelj. Jerina je pokradel več koles za čas svojega bivanja v Celju in se bode izročil ondotnemu okrožnemu sodišču.

— **Ij Pokopali** so včeraj mestnega cestnega nadzornika g. Tereninusa, ki je umrl na jetiki.

— **Ij Izgubljene in najdene reči.** Izgubljena je zlata broža vredna 60 K; zlata ovratna verižica vredna 40 kron in robec v katerem je bilo zavitih 7 kron. — Najdena je srebrna zapestnica.

Razne stvari.

— **Zeppelinov zrakoplov.** Te dni se je dvignil v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru grof Zeppelin s svojim zrakoplovom. V višini se je zrakoplov najprej zasukal in potem odplul proti švicarski meji. Po parurnem letu se je vrnil grof Zeppelin z zrakoplovom, nazaj na mesto vzleta. Poizkus se je docela posrečil. Zrakoplov je vozil z hitrostjo 42 kilometrov na uro.

— **Stavka pekov** v Toulouse je postala burna. Peki so razbili kakim desetim prodajalnicam kruha šipe. Nekateri pekovski mojstri so streljali na stavkujoče in razgrajajoče osebe.

— **Obsojen knez.** V Chenoncu se obsodili kneza Bedekova v enomesečni zapor, ker se je upiral državnim oblastim.

— **Kolera v Evropi.** Na Severnem Holandskem sta se pojavila dva slučaja azijske kolere.

— **Davek na stranišča,** da pokrije stroške za kanalizacijo, je vpeljalo mesto Salzwedel.

— **30 obitelj** je obolelo na zastrupljenju v Vaalsu. Nevarno bolnih je do 100 oseb. Vzrok so najbrže klobase ali tudi voda.

Sobotna številka bo zadnja, katero prejmejo še vsi cenjeni naročniki, četudi še niso obnovili naročnine. Ako žele še nadalje prejemati list, naj takoj dološljejo naročnino za zadnje četrtletje.

Telefonska in brzojavna poročila.

KRITIČNA SITUACIJA NA DUNAJU.

Dunaj, 11. oktobra. Situacija v parlamentu je postala kritična. Dosedaj se kompromis še ni posrečil. Vsa pogajanja vlade s strankami so ostala brezuspešna. Vsled tega se vrši danes ob 3. uri seja ministrskega sveta, o nadaljnjem stališču vlade. Čuje se, da bodo nemški ministri demisijonirali, ako se ne ugotovi zahtevam Nemcev po ugotovitvi dvetretjinske večine za izpremembo volilnih okrožij in da se ohrani vse nemško uradništvo pri severni železnici. Danes je bil vsled tega železniški odsek nesklepen. Člani odsekov iz nemške napredne in nemške ljudske stranke niso prišli k seji, da tako onemogočijo nadaljno posvetovanje o predlogi za poddržavljenje Severne železnice. Brzojavno so poklicani na Dunaj vsi slovanski odsekovski člani, da se poizkusi brez Nemcev napraviti odsek sklepčen.

ODSEK ZA VOLILNO REFORMO.

Dunaj, 11. oktobra. Danes je odsek za vol. reformo nadaljeval posvetovanje o vol. okrožjih na Češkem. Notranji minister je pobijal Pergeltovo zahtevo o narodnih mejah in da bi se iz Prage, Budjejevic in Plzna napravili narodni ločeni vol. okraji. Dr. Tavčar je izjavil, da bo glasoval tako, kakor bo glasoval dr. Kramar. Predlaga reasumiranje glede Koroške. Predlaga naj se iz takozvanega slov. vol. okrožja izločijo Zgornje Borovlje, Podlublje Guštanj in priklapijo celovškemu okrožju, da se tako ustvari za koroške Slovence gotov mandat, kar naj bi bila vseh strank častna dolžnost. Na Pergeltov predlog so sejo prekinili.

NASLEDNIK GOLUCHOWSKEGA.

Dunaj, 11. oktobra. Veliko važnost se pripisuje dejstvu, da je danes cesar v avdienci sprejel grofa Rudolfa Welsersheimba, katerega smatra za naslednika Goluchowskega, o katerem se trdi, da že prihodnji teden odstopi.

BOLEZEN NADVOJVODE OTONA.

Dunaj, 11. oktobra. Poročila o bolezni nadvojvode Otona se danes ugodnejše glase.

VELIKI POTRESI.

Dunaj, 11. oktobra. Tukajšnji seizmografični aparati so zabeležili tri velike potrese, prva dva oddaljena 10.000 km., tretjega pa oddaljenega 13.000 km.

RAKOCZYJEVI OSTANKI.

Budimpešta, 11. oktobra. Vlada je predložila zbornici zakon, ki bo razveljavil določbo iz l. 1715, ki je sramotna za spomin Rakoczyjev. Mestni svet je votiral 30.000 K za slavnosti ob prihodu spremstva z Rakoczyjevimi zemskimi ostanki. Tudi Hrvatje nameravajo započeti akcijo, da se proslavi spomin Frankopana in Zrinskega ter se počasti njihove zemске ostanke.

LASKE POMORSKE VAJE.

Tarent, 11. oktobra. Tu so se pričele pomorske vaje, vojvoda Genovski je natančno pregledal podmorske čolne. Program vaj je v glavnem sledeči: En del brodvaja skuša preprečiti združitev dveh eskader v jonskem morju; križarjenja ob sicilski obali in poizkusi z brezžičnim brzojavom na veliko daljavo.

DEMENTIRANA PROTIAVSTRIJSKA DEMONSTRACIJA.

Rim, 11. oktobra. Cerkevni krogi odločno dementujejo vest lista »Corriere d'Italia«, da so se vršile v cerkvi Maria dell' Anima v Rimu ob priliki maše ob godu avstrijskega cesarja protiavstrijske demonstracije z lepaki. ZADNJA SEJA SOCIALNODEMOKRATSKEGA SHODA V RIMU.

Rim, 11. oktobra. Pri zadnji seji je navzočih komaj sto članov. Sprejeli so Ferijeve predlog, da morajo vse socialnodemokratske sekcije naročiti list »Avanti«. Izvolili so nato izvrševalni odbor. Največ da socialnim demokratom opravi Podreka s svojim ironičnim govori in opazkami. Največ prepira povzroča protivvojaško gibanje. Večinoma so vsi zato, da se naj ne ruši vojaško disciplino. — Medtem se dva socialistas stepeta. Podreka opomni: »Glejte, kako so potrebni vojakii!« Naposled obvelja Ferijeve predlog, naj se vprašanje o protivvojaškem gibanju prepusti vodstvu stranke, ki ga bo proučevalo. Škarabari iz Trsta izrazi željo, naj bi italijanski socialni demokratje začeli boriti se za splošno in enako volilno pravico. — Costa nato zaključil shod.

ATENTAT NA MINISTRskega TAJNIKA.

Peterburg, 11. oktobra. Proti tajniku pravosodnega ministrstva so izvršili atentat. Ubit je bil eden njegovih spremljevalcev.

REVOLUCIONARNI VOJAKI.

Vilna, 11. oktobra. Policija je zaprla vse člane vojaške revolucionarne propagande, 20 vojakov, enega častnika, enega židovskega dijaka in neko židinjko.

ANGLEŠKA DEPUTACIJA IN RUSI.

Moskva, 11. oktobra. Angleška deputacija je opustila namero priti sem.

KONGRES STRANKE KADETOV.

Helsingfors, 11. oktobra. Kongres stranke kadetov je s 84 proti 44 glasovih sprejel predlog centralnega odbora s katerim se izjavlja kot nemogoče pasivni odpor. Predlog manjšine za organizacijo pasivnega odpora je bil odklonjen z 83 proti 53 glasovi.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dne	Čas opazovanja	Stanje vremena v min	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Oblač.	Predvidena v 24 urah
10	9. uveč.	743,9	7,5	sr. svzh.	jasno	
11	7. jut.	742,7	0,9	sl. jug	megla	0,0
	2. pop.	739,7	13,5		jasno	

Srednja včerajšnja temp. 10,1°, jut. 11,4°.

Sodar,

trezen, z dobrim spričevalom, se takoj sprejme v Lenčetovi vinski trgovini na Laverici pri Ljubljani. 2271 4

Dobro izvežbane

likarice in učenke

sprejme Anton Sarc, Kolodvorske ulice števil. 8. 2276-3

Kupujte

narodni kolek!

Poslopje,

kakoršno je potrebno za gostilno, obstoječe iz nove hiše, hleva in šupe, vse v najboljšem stanju, ob glavni cesti v Semiču na najugodnejšem prostoru, se dá v najem za dobo 4 let proti nizki najemnini. Hiša obstoji iz 7 sob. — Več se izve pri upravnistvu „Sovenca“. 2283 6-1

Dobi se

havelok zastoj

ako se kupi za gl **18**

sledenih 6 predmetov:

za gospode 1 površnik ali zimsko suknjo, gorko podloženo 1 sukneno obleko, eleg. izgot., 1 posebne suknene hlače, karirane ali progaste, 1 modern telovnik, najn. kroja, 1 klobuk, 1 čepico 2116 19

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg 5.

Kupuje in plačuje

2219 po najvišjih cenah 3-4

lepo bele suhe gobe, češminjevo zrnje (ali jagode), divji kostanj, bukov žir ali bukovce, hrastov želod in smrekove storže

trrdka Leuz v Ljubljani.

polet novega Fran Josipovega mostu.

Br. Novaković,

posestniki vinogradov na otoku Braču in v makarskem primorju v Dalmaciji.

Čast nam je naznaniti slav. občinstvu, da smo vsled želje naših cenjenih odmalcev odprli

moderni vinotoč
v Sodnijskih ulicah števil. 4,

kjer točimo mnogovrstna pristna vina lastnega pridelka po najnižjih cenah.

Zaradi točne postrežbe in olajšanja truda našim cenjenim odjemalcem, sprejemamo naročila oziroma prodajamo tudi v vinotoču v Sodnijskih ulicah vina, konjak itd. v steklenicah po ravno tisti ceni in enake vrste, kakor v skladišču na Starem trgu št. 6.

Zahvaljujoč se za do zdaj izkazano nam čast, se priporočamo slavnemu občinstvu.

Velepoštovanjem

BR. NOVAKOVIĆ.

2233 5-3

Kranjska tovarna lanenega olja
ZABRET & HUTER v Kranju

priporoča

lanene tropine (preše)

najboljše kakovosti v vrečah po 50 kilogramov in

=sladko laneno olje.=

Opomniti je, da je laneno olje mrzlo stiskano, nima v sebi nikakega albumina in je ravno raditega najboljše kakovosti. V kolikor pa je laneno olje boljše brez te sestavine, v toliki meri pridobiva s to sestavino lanene tropine. Analiza lanenih tropin znaša: 40—41% surovega proteina (beljakovin) z 9—10% olja, po analizi št. 1901 c. kr. poljedelsko-kemičnega preizkuševališča na Dunaju. 2293 13-1

Naroča so naravnost pri tvrdki ali pa pri Gospodarski zvezi v Ljubljani.

Krila : : : : :

iz ševiot, lodna in sukna, jopiči, perilo za dame, nogavice in trikot perilo. : : : : :

Kožuhovina.

Najnovejše : : :
ovratniki, mufi, kolijeri, otroške oprave.

Najboljši izdelek po najnižjih cenah. : :

Karol Recknagel Mestni trg 24.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg števil. 3,
pod „Narodno kavarno“

Od 7. okt. do uštevši 13. okt. 1906:

Potovanje po

Gornji in Dolnji Avstriji.

Sekstet na lok

igra danes od 1/2 10. ure zvečer v kavarni „Austria“. 2295 1-1

Polir

2294 se takoj sprejme pri 2-1

stavbeniku **F. Trumler,**
Ljubljana, Pred škofijo št. 3.

Dr. Ivan Oražen

naznanja, da se zdravi v njegovem ortopedičnem zavodu na Turjaškem trgu števil. 4:

: : raznovrstno skruvljenje : :
hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. 10-7

Vse se izvršuje pod osebnim nadzorstvom dr. Oražna, ki daje pojasnila od 9. do 10. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne v Wolfvih ulicah 12, I. nadstr.

2291 244

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVČU.

Kapital in prodaja

vsa vrsta den. zastavnihi pisem, priporočil, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in denar.

Promete izdaja k vsakemu zvebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekskomptuje

izstrelbene sredstvene papirje in varovalne spale kupone

Vključuje in devinkuliruje vsakega zanitniške kavalije.

2226 3-3

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

2226 3-3

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrastuje od dne vloge do dne vridga.

Promet s čekli in nakaznicami.